

DANSKE
REGIONER

NOTAT

Status på fagområdeuddannelsen i Allergologi

13-08-2024

EMN-2017-01807

1718047

Indledning

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har anmodet Danske Regioner om en status for fagområdeuddannelsen i allergologi. Status indgår som et uddybende svar på spørgsmål S 819 stillet af Peter Skaarup (DF).

Ministeriet har anmodet Danske Regioner om oplysninger om:

- Relevant baggrundshistorik, herunder hvornår fagområdeuddannelsen oprettes.
- Antal uddannet: Hvor mange er blevet uddannet i fagområdeuddannelsen i perioden [2004]-2023, og hvor mange speciallæger arbejder med området i dag?
- Task forcen: Baggrunden for igangsættelse af taskforcens arbejde, status for arbejdet i task-forcen, herunder indsatser (anbefalede og igangsatte) og målsætningerne med indsatserne. Hvilke resultater forventes at komme ud af det, og med hvilken tidshorisont?
- Ventetider: Relevant information om ventetider på allergiområdet, herunder variation i ventetider landet over samt vurdering af årsager til ventetider.

Danske Regioner har hentet input fra regionerne til besvarelsen.

Historik

Udredning og behandling af allergi foregår mange steder i sundhedsvæsenet og på flere niveauer. Lige fra ukompliceret astma i almen praksis til udredning og behandling for kompliceret allergi på et af landets tre allergicentre. De fleste patienter kan udredes og behandles i almen praksis. En gruppe af patienter med allergi udredes og behandles på hovedfunktionsniveau på fx dermatologiske eller lungemedicinske afdelinger (afhængig af organsymptomer) eller af privat praktiserende speciallæger, mens få har behov for højt specialiseret udredning og behandling af speciallæger med fagområdeuddannelse.

Der eksisterer i dag en fagområdeuddannelse i allergologi, som blev etableret i forlængelse af nedlæggelsen af allergologi som grenspeciale. Der er i dag flere i gang med at blive fagområdeuddannet, og regionerne har de senere år arbejdet med at

styrke fagområdeuddannelsen (mere herom under afsnittet om *styrkelse af fagområdeuddannelsen*).

Grenspecialet i allergologi blev nedlagt med 2003-uddannelsesordningens ikrafttræden pr. 1. januar 2004, jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse 608 af 24. juni 2003 på baggrund af speciallægekommisionens betænkning fra maj 2000.

I Speciallægekommisionens betænkning indgik en anbefaling om en specialestruktur uden grenspecialer, og i denne forbindelse blev det anbefalet, at medicinsk allergologi blev konverteret til fagområde. Begrundelsen var blandt andet, at allergologiske lidelser manifesterer sig på forskellig måde og derfor skal kunne varetages af speciallæger i forskellige specialer, der alle skal have mulighed for at profilere sig inden for fagområdet.

Fagområdeuddannelsen er en efteruddannelse, der kan anvendes af læger fra specialer, der behandler patienter med allergi. Efteruddannelsen kan bruges med henblik på kompetenceløft for speciallæger, der varetager den specialiserede del af udredning og behandling af patienter med allergi. Uddannelsen foregår på de regionale Allergicentre.

Danske Regioner henviser Indenrigs- og Sundhedsministeriet til Sundhedsstyrelsen for yderligere relevant baggrundshistorik.

Antal uddannede og beskæftigede speciallæger inden for området

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har spurgt til, hvor mange speciallæger der har taget en fagområdeuddannelse i perioden 2004-2023.

Udredning og behandling af allergologiske sygdomme varetages af en lang række specialer i primær sektor og i sygehusvæsenet, og uddannelse i allergologiske sygdomme indgår derfor i forskelligt omfang i en række speciallægeuddannelser. Danske Regioner gør her opmærksom på, at det kan overvejes, om der er brug for fokus på kompetencer i allergologi i den postgraduate lægeuddannelse. I Sundhedsstyrelsens status på Allergiområdet fra 2017 indgik også en anbefaling om, at man ved næste revidering af målbeskrivelsen bør de videnskabelige selskaber (DSAM, DASAM, DPS, DSOHH, DLS, DDS, DSGH) have særlig fokus på kompetencer inden for det allergologiske område.

Danske Regioner har spurgt regionerne til, hvor mange speciallæger, der har taget en fagområdeuddannelse, og hvor mange speciallæger der arbejder med specialiseret allergologisk behandling.

Fagområdeuddannelsen er en efteruddannelse. I udgangspunktet registreres det ikke, hvor mange der tager en efteruddannelse. Antallet af fagområdeuddannede beror altså på regionernes tilbagemeldinger. Med forbehold for dette angiver regionerne samlet, at der er 26 speciallæger, der har færdiggjort fagområdeuddannelsen.

Danske Regioner gør opmærksom på, at det er vanskeligt at opgøre, hvor mange der arbejder med specialiseret allergologisk behandling på tværs af landet. Udover læger der enten har specialet allergologi, fagområdeuddannelsen eller er under fagområdeuddannelse, kan speciallæger uden fagområdeuddannelse, yngre læger og anden

sundhedspersonale, der via oplæring og supervision, også bistå den specialiserede udredning og behandling. Det fremgår endvidere ikke af regionernes tilbagemeldinger, hvor mange speciallæger der har taget dele af fagområdeuddannelsen i perioden. Der vil derfor givetvis være speciallæger, der har opnået et kompetenceløft inden for allergologien via fagområdeuddannelsen, som ikke fremgår af tallene. Med forbehold for at tallet er hæftet med usikkerhed, fremgår det af regionernes tilbagemeldinger, at der er minimum 38 speciallæger, der enten har en fagområdeuddannelse, er under uddannelse eller har specialet allergologi, som arbejder med specialiseret allergologi i det regionale sygehusvæsen.

Styrkelse af fagområdeuddannelsen

Regionerne har over en periode arbejdet med at styrke fagområdeuddannelsen med henblik på at sikre de rette kompetencer og kapacitet på allergiområdet.

Der er indgået en aftale på tværs af regionerne om at styrke fagområdeuddannelsen. Med aftalen etablerer regionerne et fællesregionalt setup om styring af fagområdeuddannelsen. Hidtil har fagområdeuddannelsen været styret af de faglige miljøer, men nu går regionerne ind og støtter op og påtager sig styringen. Det er ellers ikke kutyme, når det gælder fagområdeuddannelser, der i høj grad er forankret i de faglige miljøer. Det styrkede regionale samarbejde vil også betyde, at der løbende vil være et fælles regionalt blik på antallet af uddannelsesforløb, som sættes i gang.

Aftalen vil sikre, at der bliver uddannet specialister indenfor allergologien. Samtidig åbnes der op for, at fagområdeuddannelsen fremover modulopdeles, hvilket skal bidrage til at gøre uddannelsen mere fleksibel, så flere speciallæger fremadrettet kan tage de moduler, der er relevante for dem.

For at sikre tilstrækkelig volumen og koordinering på tværs til at styrke området og sikre uddannelse af det nødvendige antal specialister, gøres fagområdeuddannelsen tværregional og forankres administrativt ét sted i landet. Det skal være med til at sikre, at der udbydes et ensrettet uddannelsesforløb på tværs af de regioner, hvor uddannelsen foregår.

Danske Regioner forventer, at den nye organisering af fagområdeuddannelsen vil bidrage til at styrke allergiområdet. Derudover arbejdes der på sigt på også at åbne modulerne op for praktiserende læger og herigennem sikre kompetenceløft i praksissektoren. Samlet vil det være med til at løfte det generelle kompetenceniveau inden for allergi og mindske presset på allergiområdet.

Ventetider til udredning og behandling

Ventetiderne til udredning og behandling for allergi varierer alt efter, hvilken type allergi og behandling der er tale om. Det er derfor ikke muligt at afrapportere et samlet billede af ventetiderne for udredning og behandling af allergi. Derudover er der andre forhold, der påvirker aktuelle ventetider, herunder variation i antal henvisninger, ferieperioder, omvisiteringer samt forskellige initiativer.

Ifølge Mit Sygehusvalg er de aktuelle ventetider til udredning for allergologiske sygdomme i det offentlige sygehusvæsen mellem 3-36 uger, mens der ét sted er ventetid på op til 90 uger.

Ventetider til undersøgelse ved behandling for allergi med vaccination er ifølge Mit Sygehusvalg aktuelt mellem 2-12 uger lang, mens der et sted er ventetid på op til 30 uger. Ventetiden til behandling er opgjort til 0-15 uger.

Regionerne arbejder med flere forskellige løsninger på at komme ventelisterne til livs. Herunder arbejdes der med at reducere faste kontroltider og omlægge det til mere behovskontrol, sammedagsudredning, prioriterede lister samt oprettelse af ekstra stillinger, mm. Flere steder oplever rekrutteringsudfordringer.